

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๘๖

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๑๗๓ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการให้คำแนะนำด้านบัญชีสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ และผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ด้วยปรากฏว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในหลายพื้นที่กำลังประสบอุทกภัย ทำให้ทรัพย์สินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเสียหายและเสื่อมสภาพ เกิดปัญหาในการบันทึกบัญชีที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเสียหายของทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางให้คำแนะนำด้านบัญชีสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติทางบัญชีที่ชัดเจน ถูกต้อง และเป็นแนวเดียวกันเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเข้าให้คำแนะนำตามแนวทางให้คำแนะนำด้านบัญชีฯ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(นางสุวรรณณี ศรีสุวรรณ)

รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
Cooperative Auditing Department

แนวทางการให้คำแนะนำด้านบัญชี
สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

แนวทางการให้คำแนะนำด้านบัญชีสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดให้คำแนะนำด้านบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ประสบอุทกภัยเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุอุทกภัยเพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติได้ถูกต้อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการให้คำแนะนำด้านบัญชีสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยต่อไป

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กันยายน 2567

แนวทางให้คำแนะนำด้านบัญชีสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย

เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ประสบอุทกภัยที่ได้รับความเสียหายหลังน้ำลดได้รับคำแนะนำด้านการบัญชีสำหรับทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติทางบัญชีที่ชัดเจน ถูกต้อง และเป็นทางเดียวกันเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 โดยให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ที่มีสหกรณ์ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย เข้าให้คำแนะนำตามแนวทางให้คำปรึกษาด้านบัญชีฯ ดังนี้

1. สินค้ำคงเหลือได้รับความเสียหายจากอุทกภัย

ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความเสียหายของทรัพย์สินสหกรณ์ เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณา และดำเนินการดังนี้

1.1 กรณีสินค้ำคงเหลือไม่ได้ทำประกันภัย

(1) สินค้ำคงเหลือได้รับความเสียหายจากอุทกภัยทั้งหมด ให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาและมีมติอนุมัติให้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี โดยถือเป็นค่าเสียหายจากสินค้ำเสื่อมสภาพทั้งจำนวนด้วยราคาทุนของสินค้ำ ให้บันทึกบัญชี

เดบิต ค่าเสียหายจากสินค้ำประสบอุทกภัย

xxx

เครดิต สินค้ำเสียหายจากอุทกภัย

xxx

ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ให้โอนปิดสินค้าเสียหายจากอุทกภัยเพื่อแสดงเป็นรายการหักสินค้า
ที่มีเพื่อขายในงบต้นทุนขาย

เดบิต	สินค้าเสียหายจากอุทกภัย	xxx	
	เครดิต	ต้นทุนขาย	xxx

(2) หากสินค้าคงเหลือที่ได้รับความเสียหายบางส่วน ยังคงสามารถขายได้ ให้ถือเป็น
สินค้าคงเหลือ และให้ตีราคาลดลงตามสภาพที่คาดว่าจะขายได้ โดยบันทึกเป็นสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี

1.2 กรณีสินค้าคงเหลือทำประกันภัยไว้

(1) สินค้าคงเหลือได้รับความเสียหายจากอุทกภัยทั้งหมด ให้ที่ประชุมคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์มีมติให้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี โดยถือเป็นค่าเสียหายจากสินค้าเสื่อมสภาพทั้งจำนวน
ด้วยราคาทุนของสินค้า ให้บันทึกบัญชี

เดบิต	ค่าเสียหายจากสินค้าประสบอุทกภัย	xxx	
	เครดิต	สินค้าเสียหายจากอุทกภัย	xxx

และ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ให้โอนปิดบัญชีสินค้าเสียหายจากอุทกภัย และแสดงเป็น
รายการหักสินค้าที่มีเพื่อขายในงบต้นทุนขาย

เดบิต	สินค้าเสียหายจากอุทกภัย	xxx	
	เครดิต	ต้นทุนขาย	xxx

(2) กรณีที่ทำประกันภัยสินค้าคงเหลือ เมื่อสหกรณ์ได้รับเอกสารแจ้งยอดจำนวนเงิน
ที่ได้รับชดใช้ เป็นเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต	ลูกหนี้บริษัทประกันภัย	xxx	
	เครดิต	รายได้อื่น (สินค้าคงเหลือได้รับชดใช้)	xxx
		ภาษีขาย (ถ้ามี)	xxx

เมื่อได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต	เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx
เครดิต	ลูกหนี้บริษัทประกันภัย	xxx

(3) หากสินค้ำคงเหลือที่ได้รับความเสียหายบางส่วน ยังคงสามารถขายได้ ให้ถือเป็นสินค้ำคงเหลือ และให้ตีราคาลดลงตามสภาพที่คาดว่าจะขายได้ โดยบันทึกเป็นสินค้ำคงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี

หมายเหตุ

- รายได้อื่น (สินค้ำคงเหลือได้รับชดใช้) ให้ถือเป็นรายได้เฉพาะธุรกิจ
- ค่าเสียหายจากสินค้ำประสบอุทกภัย ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

2. สินทรัพย์อื่นได้รับความเสียหายจากอุทกภัย

สินทรัพย์อื่นที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ได้แก่ อาคาร โรงเรือน เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความเสียหายของทรัพย์สินสหกรณ์ เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พิจารณาให้สหกรณ์ดำเนินการดังนี้

2.1 สินทรัพย์อื่นได้รับความเสียหายจากอุทกภัยโดยสิ้นเชิงก่อนหมดอายุการใช้งาน

(1) สหกรณ์ไม่ได้ทำประกันภัยสินทรัพย์ไว้

ให้สหกรณ์คำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายตั้งแต่วันที่ต้นปีทางบัญชีถึงวันที่สินทรัพย์อื่นได้รับความเสียหาย และรับรู้ความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยราคาทุนของสินทรัพย์ หักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย หากมีค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นให้บันทึกเป็นค่าเสียหายจากสินทรัพย์ประสบอุทกภัย หรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน บันทึกบัญชี ดังนี้

(1.1) คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายตั้งแต่วันที่ต้นปีทางบัญชีถึงวันที่สินทรัพย์ได้รับความเสียหาย

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx

(1.2) โอนปิดบัญชีสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายบันทึกรับรู้ค่าเสียหายของสินทรัพย์

เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx	
ค่าเสียหายจากสินทรัพย์ประสบอุทกภัย		xxx
เครดิต สินทรัพย์ (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)		xxx

(1.3) ค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้น

กรณีมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในปีเดียวกับที่เกิดความเสียหาย

เดบิต ค่าเสียหายจากสินทรัพย์ประสบอุทกภัย	xxx	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร		xxx

กรณีมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในปีถัดไป

เดบิต ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	xxx	
เครดิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร		xxx

(1.4) ขายซากสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายได้

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx	
เครดิต รายได้อื่น		xxx

(2) กรณีสหกรณ์ทำประกันภัยสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย

ให้สหกรณ์ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 2.1 (1) และเมื่อสหกรณ์ได้รับชดใช้เงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้ดำเนินการดังนี้

(2.1) เมื่อได้รับเอกสารแจ้งยอดจำนวนเงินที่ได้รับชดใช้ เป็นเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต ลูกหนี้บริษัทประกันภัย	xxx	
เครดิต รายได้อื่น		xxx
ภาษีขาย (ถ้ามี)		xxx

(2.2) เมื่อได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต	เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx		
	เครดิต		ลูกหนี้บริษัทประกันภัย	xxx

2.2 สินทรัพย์อื่นได้รับความเสียหายจากอุทกภัยบางส่วน และสหกรณ์ได้จ่ายค่าซ่อมแซม เพื่อให้สามารถใช้งานต่อไป

(1) ให้สหกรณ์คำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายตั้งแต่วันที่ต้นปีทางบัญชี ถึงวันที่สินทรัพย์ได้รับความเสียหาย

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx		
	เครดิต		ค่าเสื่อมราคาสะสม (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx

(2) ให้สหกรณ์ประเมินราคาสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายนั้นว่ามีมูลค่าคงเหลือเท่าใดแล้ว ปรับปรุงบัญชีให้มีมูลค่าคงเหลือตามบัญชีเท่ากับราคาที่ประเมิน โดยผลต่างที่เกิดขึ้นให้บันทึกเป็นค่าเสียหายจากสินทรัพย์ ให้บันทึกบัญชี

เดบิต	ค่าเสียหายจากสินทรัพย์ประสบอุทกภัย	xxx		
	เครดิต		สินทรัพย์ (สินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย)	xxx

(3) สหกรณ์ซ่อมแซมสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้สามารถใช้งานสินทรัพย์ต่อไปได้ กรณีค่าซ่อมแซมเกิดขึ้นในปีเดียวกับที่เกิดความเสียหาย

เดบิต	ค่าเสียหายจากสินทรัพย์ประสบอุทกภัย	xxx		
	เครดิต		เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx

กรณีมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในปีถัดไป

เดบิต	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	xxx		
	เครดิต		เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx

(4) ณ วันสิ้นปี ให้สหกรณ์คำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับ ความเสียหายต่อไป ตามอายุการใช้งานที่เหลือ ให้บันทึกบัญชี

เดบิต ค่าเสื่อมราคา	xxx	
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม		xxx

ทั้งนี้ ค่าเสื่อมราคาที่ยังค้างอยู่เป็นต้นทุนการผลิต หรือค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ หรือค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับสินทรัพย์นั้นใช้เพื่อการใด

(5) กรณีสหกรณ์ทำประกันภัยสินทรัพย์ไว้ และเมื่อสหกรณ์ได้รับเอกสารแจ้งยอด จำนวนเงินที่ได้รับชดใช้ เป็นเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต ลูกหนี้บริษัทประกันภัย	xxx	
เครดิต รายได้อื่น		xxx
ภาษีขาย (ถ้ามี)		xxx

เมื่อได้รับเงินค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ให้บันทึกบัญชี

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xxx	
เครดิต ลูกหนี้บริษัทประกันภัย		xxx

3. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.1 สินค้าคงเหลือ

ให้สหกรณ์เปิดเผยรายการสินค้าคงเหลือที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยเกี่ยวกับ ประเภทสินค้า ปริมาณ จำนวนเงินที่ได้รับความเสียหาย วันที่และครั้งที่ของการประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์พิจารณาและมีมติให้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

3.2 อาคาร และอุปกรณ์ (สินทรัพย์อื่น)

(1) ให้สหกรณ์เปิดเผยการพิจารณาตรวจสอบความเสียหายของสินทรัพย์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประเภท จำนวนเงินที่ได้รับความเสียหาย คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความเสียหายของสหกรณ์

(2) ให้สหกรณ์เปิดเผยรายการสินทรัพย์ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยเกี่ยวกับประเภท จำนวนเงินที่ได้รับความเสียหาย วันที่และครั้งที่ของการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่มีมติให้ประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ รวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวกับการประเมินราคา

ทั้งนี้ หากเอกสารหลักฐานทางบัญชีเสียหายหรือสูญหาย สหกรณ์ต้องสำรวจว่าเอกสารที่เสียหายหรือสูญหายเป็นเอกสารชนิดใด ของเดือนใด และปีบัญชีใด พร้อมถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน เช่น สถานที่จัดเก็บเอกสาร เป็นต้น และจัดบันทึกเพื่อทำสรุปข้อมูลเอกสารที่เสียหาย หรือสูญหาย และนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาต่อไป